

Käesolevas dokumendis on kirjeldatud Maksu- ja Tolliameti infotöötlussüsteemide ICS ja IMF X-tee liidese testimiseks vajalikud stsenaariumid. Stsenaariumite koostamisel on lähtutud reaalistest toimingutest, mis tuleb kauba saabumisel Eestisse teostada. Kui teststsenaariumis ei ole öeldud teisiti, võib dokumendid täita testija poolt valitud andmetega. Lahtrite täitmisel tuleb juhinduda Rahandusministri määrusest nr 36 ja Tollikoodeksi rakendussätete lisast 30A (lahtrite täitmise selgitused). Stsenaariumite läbimise eelduseks on nii ICSi kui IMF liideste olemasolu. IMF liidese puudumisel genereerib esitaja saabumisteate e-maksu-ja tolliametis. Seepärast on oluline, et enne testimise alustamist taotleb ettevõtte oma töötajatele õigused e-maksu- ja tolliameti koolituskeskkonda mõlema süsteemi jaoks, eesmärgiga kontrollida esitatud dokumentide olekuid ja andmete kandumist üle x-tee tolli infosüsteemi.

Transpordivahendi saabumisel kolmandast riigist või teisest liikmesriigist tuleb testida vähemalt järgmisi stsenaariumeid:

1. Reeglitele vastava sisenemise ülddeklaratsiooni (ENS) või manifesti esitamine tolli infosüsteemi;
2. Reeglitele mittevastava ENSi või manifesti esitamine tolli infosüsteemi;
3. Tollikontrolli vajava ENSi või manifesti esitamine tolli poolt määratud andmetega;
4. Varasemalt esitatud ENSi või manifesti andmete muutmine;
5. Varasemalt esitatud ENSi või manifesti andmete vigane muutmine
6. Saabumisteate esitamine (positiivne stsenaarium)
7. Saabumisteate esitamine (negatiivne stsenaarium)

ENS spetsiifilised testid:

8. Laadimiskeelu vastuvõtmine
9. Vedaja informeerimine
10. Reeglitele vastava ümbersuunamistaotluse esitamine
11. Reeglitele mittevastava ümbersuunamistaotluse esitamine

Manifesti spetsiifilised testid:

12. Viitamine ENSle (subsequent entry)
13. Staatust tõendava manifesti esitamine

AEO spetsiifilised testid:

14. Reeglitele vastava ENSi esitamine E-profiili
15. Reeglitele mittevastava ENSi esitamine E-profiili
16. AEO teavitamine kontrollidest

Kontrollimaks sõnumite tollipoolset menetlemist võib tollipoolne testimispartner esitada testijale ettepanekuid erinevate, dokumendis käsitlemata stsenaariumite läbimiseks või osade stsenaariumite korduvaks läbimiseks.

1. Esitaja saadab tollile sõnumi IE315. Eriasjaolu tunnusnumbriks märgitakse testimisel kas 1, A, C, D või F. Vedajaks märgib esitaja iseennast. ENS tuleb esitada vähemalt kahe kauba kohta. Esitamise tolliasutuseks märkida Paldiski TK. Esitaja kontrollib, kas toll vastab sõnumiga IE328, millega edastatakse esitajale MRN. Positiivse stsenaariumi lõpp. Stsenaariumit on lubatud mitu

korda läbida, testides erinevate isikute märkimist, kaupade hulka, erinevaid pakendiliike (sh NE, VQ, VG, VL, VY, VR, VO). Testimist toetava ametniku kokkuleppel on võimalik testida informatiivsete sõnumite edastamist muudele isikutele (vedaja, ettevõtte esindaja, ajutise ladustamise koha pidaja ning tolliasutustega, läbi mille paigutatakse kaupu vabatsooni nt Veose)

Peale ENSi aktsepteerimist teostada esitaja ja tolli poolt koostöös järgmised toimingud:

- kontrollida, kas esitatud andmed on korrektselt nähtavad tolli ICS-s
- kuidas on andmed lahtritesse paigutatud ning koostöös kontrollida, kas tegemist on õigete andmetega.

Toll võib stsenaariumit jätkata, suunates kaubad kontrolli.

2. Reeglitele mittevastava ENSi või manifesti esitamine. Esitaja saadab tollile sõnumi IE315, kus on täitmata nii kauba kirjeldus kui kauba kood. Esitaja kontrollib, kas toll vastab sõnumiga IE316, mis on tagasilükkamissõnum. Testida on võimalik ka olukordi, kus nt vedaja (eriasjaolu 1 korral) või esitaja puhul on märkimata jäetud lahtrisse TIN EORI nr.

Esitaja informeerib tolli, kas IE316 laekus ning milline oli tagasilükkamise põhjus.

3. Esitaja saadab tollile sõnumi IE315, kus lahtrisse eriasjaolu kood märkida F, transpordiliik kood 1 ja lahtrisse 38 Additional information code märkida kood C. Pärast aktsepteerimissõnumi saamist ning riskianalüüsi läbimist (info testimist toetavalt ametnikult) esitada vastavalt stsenaariumile 6 saabumisteade. Peale esitamist kontrollib testimist toetav ametnik, kas kaubale rakendusid kontrollid ja annab ka täpsemad juhised testloo lõpuni viimiseks.
4. Esitaja saadab tollile sõnumi IE313, milles taotleb mõne eelnevalt esitatud ja tolli poolt registreeritud ENSi või manifesti muutmist st muudab mõnda eelmises sõnumis olnud andmevälja. Nimetatud stsenaarium näeb ette positiivse tagasiside saamise, seega muudatused peavad olema minimaalsed nt kauba kirjelduse täpsustamine. Toll vastab sõnumile vastussõnumiga IE304.
5. Esitaja saadab sarnaselt eelmisele stsenaariumile muudatustaotluse IE313, kuid viisil, mis tingiks vea tekke (jättes täitmata kohustusliku lahtri või eksides reeglite või tingimuste vastu). Toll vastab sellisele sõnumile alati veasõnumiga IE305. Võimalik testida ka olukorda, kus IE313 esitatakse ENSi kohta, mida testijal ei ole lubatud muuta (MRN antakse testimist toetava tolliametniku poolt). Sõnumi IE305 saamisel informeerib testija tolli saadud sõnumi sisust (eelkõige keeldumise põhjusest). Testloo lõpetamiseks tuleb kontrollida, kas sõnumis olev tagasilükkamise põhjus on korrektne st vastavuses veaga.
6. Saabumisteate esitamine. Saabumisteate testimise aluseks on ICSs oleva ENSi või manifesti olemasolu, mis on töödeldavas olekus–monitooring läbitud st olek Riskianalüüs registreeritud (kontroll teostada veebiliidesest). Saabumisteate esitamisel tuleb jälgida, et see esitataks õige transpordiliigi kohta. Maanteetranspordi korral saabumisteateid ei esitata. Saabumisteate esitamiseks saadab testija süsteemi IMF sõnumi ArrivalNotification. Peale monitoorimisaja möödumist vastab toll saabumisteate aktsepteerimissõnumiga ArrivalNotificationAcknowledgement.

7. Saabumisteate negatiivse stsenaariumi läbimiseks peab esitaja viitama saabumisteatel manifesti MRN-dele, mida tegelikult süsteemis ei eksisteeri. Samuti võib saabumisteate esitada manifesti kohta, mille numbri annab toll ning kus saabumisteate esitajat ei ole märgitud. Sellisel juhul peab toll vastama esitajale sõnumiga ArrivalNotificationRejected. Sama testloo raames esitada saabumisteade MRNi kohta, mille edastab testimist toetav tolliametnik, eesmärgiga kontrollida, kuidas IMF vastab isikule, kellel ei ole õigust nimetatud MRNi kohta saabumisteadet esitada.
8. Vastavalt testimist toetava ametniku instruksioonidele (informatsioon lahtri vedaja ja riski käivitamist mõjutava kaupade lisamise kohta) esitab testija ICSi sõnumi IE315. Süsteem vastab isikule sõnumiga IE351, mis peab sisaldama infot kaupade pealelaadimiskeelu kohta (Customs intervention code). Testija informeerib sõnumi sisust tolli.
9. ICS informeerib vedajat kahel juhul – edastades talle MRNi või informeerides teda pealelaadimiskeelust. Stsenaariumi läbimiseks esitab tolliametnik veebikeskkonnas ENSd vastavalt stsenaariumitele 1 ja 8. ICS saadab testijale vastavalt sõnumid 328 või IE315. Testija informeerib testimist teostavat ametniku sõnumite sisust.
10. Ümbersuunamistaotluse esitamise eelduseks on ENSi olemasolu süsteemis ICS ning isik, kes ümbersuunamistaotlust esitab, peab olema märgitud nimetatud ENSi kas esitaja või ettevõtte esindajana.. Stsenaariumi alustamiseks saadetakse testija poolt ICSi sõnum IE323. Tolliasutuse osas, kuhu ENS soovitakse ümber suunata, piiranguid ei ole, kuna testkeskkond ei väljasta sõnumeid teistele tolliasutustele. Positiivse stsenaariumi korral vastab toll sellele sõnumiga IE325. Testimist toetav tolliametnik kontrollib IE323 olekuid ning ENSi, mille kohta IE323 esitati.
11. Stsenaariumi läbimiseks tuleb ümbersuunamistaotlus IE325 esitada ENSi kohta, mida ICSi esitatud ei ole. Teiseks vigase ümbersuunamistaotluse esitamise võimaluseks on ümbersuunamistaotluse esitamine ENSi kohta, kuhu isikut ei ole märgitud. ICS vastab esitatud ümbersuunamistaotlusele sõnumiga IE324. Testija informeerib tolli sõnumi sisust.
12. Selleks, et testida stsenaariumit, kus esimeses sisenemistolliasutuses EL-i jäi kaup transpordivahendi pardale, tuleb testijal esitada sõnum IE315 eriasjaolukoodiga F. Kauba tasemel tuleb viidata eelneva dokumendina ENS-le, mille annab testijale toll. Vajalik on ka lahtri sisenemistolliasutus täitmine. Negatiivse stsenaariumina tuleb viidata ENS-le, mida ei eksisteeri.
13. Esitaja esitab sõnumi IE315 eriasjaolukoodiga F, kus on kauba tasemel märkida lahtrisse Additional Information Code kaubale nr 1 kood C, kaubale nr 2 kood N ja kaubale nr 3 kood X. Seejärel koostada saabumisteade. Testimist toetaval tolliametnikul kontrollida, kas kauba staatust puudutavad kontrollid toimivad korrektselt.

14. Kui esitaja soovib teste läbida täiendavalt AEO-na, tuleb silmas pidada, et AEO soodustused kehtivad ainult ENS-le. Testimiseks saadab esitaja saadab tollile sõnumi IE315. Eriasiaolu tunnusnumbriks märgitakse testimisel E. Teststsenaariumi läbimiseks on oluline, et kehtiv AEOF või AEOS sertifikaat on ENSi esitajal ning kaubasaajal. Nimetatud tingimuste täitmisel vastab toll sõnumiga IE328;
15. AEO negatiivse stsenaariumi testimiseks esitab esitaja tollile IE315 sõnumi, märkides lahtrisse saaja isiku, kellele ei ole väljastatud AEO sertifikaati. Esitaja kontrollib, kas toll vastab sõnumiga IE316, mis on tagasilükkamissõnum ning informeerib tolli sõnumi sisust.
16. AEO teavitamine kontrollidest. Esitaja esitab tollile IE315 sõnumi, mis on koostatud viisil, et rakenduvad riskid. Vahetult pärast esitamist vastab toll sõnumiga IE328 ning pärast riskianalüüsi läbimist sõnumiga 351. Esitaja informeerib tolli mõlema sõnumi sisust.